

Verslag roofvogeltelling 15-18 december 2012

25 leden van de West-Brabantse Vogelwerkgroep trokken in het weekend van 15 - 18 december het veld in voor de negende editie van de jaarlijkse telling van overwinterende roofvogels in West-Brabant.

Onderzoeksgebied

Globaal omvat het onderzoeksgebied West-Brabant ten noorden van de snelweg A58 (Bergen op Zoom - Breda) en ten westen van de A27 (Werkendam - Breda), inclusief de Biesboschpolders en de uiterwaarden van de Maas tussen Geertruidenberg en Waalwijk. Daarnaast werd er ook weer geteld ten zuiden van Breda, op de Bleekse Heide en op Vliegbasis Gilze-Rijen.

Methode

In de periode van 15 tot 18 december werd in de open natuurgebieden en het agrarisch gebied van Noordwest-Brabant een integrale roofvogeltelling uitgevoerd. De meeste tellers gebruikten daarbij de auto maar direct ten noorden van Etten-Leur werd vanaf de fiets geteld. Het hele landschap is nauwgezet afgespeurd met kijkers en telescopen waarbij speciale aandacht werd geschonken aan bosranden, solitaire bomen, weidepalen en hoogspanningsmasten. Alle aanwezige roofvogels werden op kaarten ingetekend. Met name voor de gebieden waar geen roofvogeltelgroepen actief waren, zijn aanvullende waarnemingen gebruikt van Waarneming.nl.

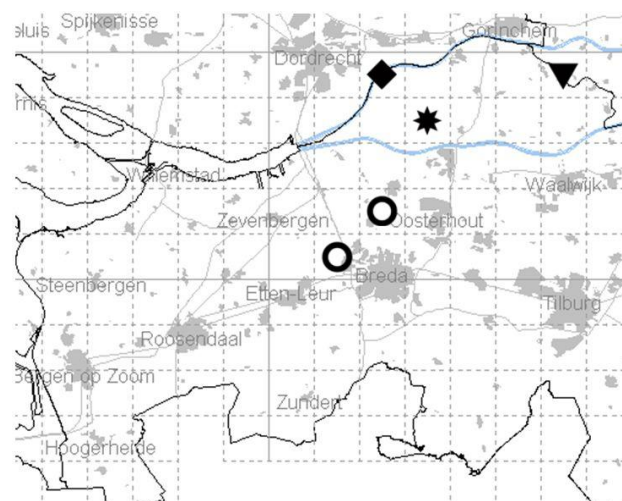
Weer

De week voorafgaand aan de telling was bewolkt met af en toe wat regen de tweede helft van de week zelfs fikse buien. December 2012 ging de recordboeken in als een van de natste sinds de weermetingen. De temperatuur tijdens de telperiode lag met rond de 7 graden Celsius ruim boven het vriespunt (in tegenstelling tot de week rond Sinterklaas toen koning winter met sneeuw en vorst heerste). De zuidwestelijke wind had de eerste 2 dagen van het telweekend kracht 3-4 en de 2 dagen daarna kracht 2-3.

Resultaten

December 2012 was qua aantal waargenomen roofvogels sensationeel, er werden nooit meer roofvogels gespot in de eerdere edities van deze roofvogeltelling. In totaal werden er 401 roofvogels waargenomen, verdeeld over 10 soorten. Zeearend en Rode Wouw werden deze keer voor het eerst waargenomen tijdens de roofvogeltelling. De buizerd werd het vaakst gezien (totaal 284). Tevens is hij de meest verspreide roofvogel. Hij werd in vrijwel alle atlasbokken (5x5 km) waargenomen, ook in het stedelijk gebied. Voorbeelden hiervan zijn het Zwartepark en de Krochten in Breda. Van zowel Havik als Sperwer werden 12 exemplaren waargenomen. Beide roofvogels werden met name in het halfopen cultuurlandschap gespot, lijkt logische omdat ze jagen vanuit de dekking (en omdat er vrijwel niet geteld is in de meer gesloten bosgebieden). De Blauwe kiekendief was met 15 stuks goed vertegenwoordigd. Het maximum vanaf onze eerste telling in februari 2005 bedroeg tot op heden 8 (in dec. 2009) en dus was dec. 2012 wat betreft de Blauwe Kiekendief een record. Van de Bruine Kiekendief werden 2 exemplaren gezien. De meeste Bruinen Kiekendieven overwinteren in Afrika maar van met name de jonge vogels overwinterd een deel in Nederland. De meeste daarvan verblijven rond het Verdrongen land van Saeftinghe in Zeeuws

Vlaanderen maar ook rond Haringvliet en Biesbosch worden jaarlijks overwinterende Bruine Kiekendieven vastgesteld. Er zijn 56 torenvalken gespot, 15 stuks meer dan een jaar eerder maar het is nog te vroeg om te stellen dat dit het einde is van de afname van (overwinterende) Torenvalken in Nederland (zie verslag roofvogeltelling december 2011 in 't Hupke nr. 148). De Slechtvalk krijgt steeds meer voet aan de grond in ons West-Brabantse. Met 15 exemplaren verbrak ook deze soort het record van de voorgaande roofvogeltellingen. Voor slechtvalken is er in ieder geval voldoende te eten gezien de grote groepen watervogels die binnen het onderzoeksgebied voorkomen. Deze soort gaat het wat dat betreft voor de wind, iets wat niet gezegd kan worden van de Torenvalk die een echte muizenspecialist is. Waarschijnlijk kunnen er onder optimale weersomstandigheden zelfs nog meer gezien worden. Bij wind verkiezen Slechtvalken in zeer open gebieden vaak een zitplaats op de grond en dan kunnen ze eenvoudig over het hoofd worden gezien. Van het Smelleken (de kleinste van onze valken) zijn er 2 gespot. Evenals de slechtvalk is het Smelleken een echte vogeljager, echter zijn prooi is een maatje kleiner.

- ◆ = 2 ZEEAREND
- ▼ = 1 RODE WOUW
- ★ = 2 BRUINE KIEKENDIEF
- = 1 SMELLEKEN (2X)

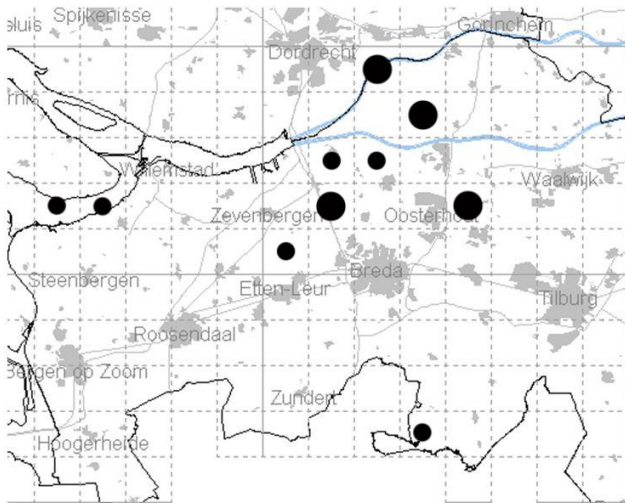
Dankwoord

Een telling als deze is alleen mogelijk met de inzet van velen. Graag bedanken we Rien van den Avoort, Jan Benoist, Piet van den Broek, Toos en Cor Borghouts, Gert Bouwmeester, Ger Duijf, Johan van Haperen, Cees Huijben, Piet van Iersel, Arnold Klaren, Kees van Der Krift, Martin van Leest, Wilma, Rasink, Hans van Rossum, Agnes en Hans van der Sanden, Andres Scherff, Herman schriks, Jo Vandeweijer, Willem Veenhuizen, Herman Vissenberg, Harry van Vugt en Ad Willemen voor hun bijdrage. Tevens danken we de waarnemers die door het invoeren van hun waarnemingen op Waarneming.nl hebben geholpen om het overzicht compleet te maken.

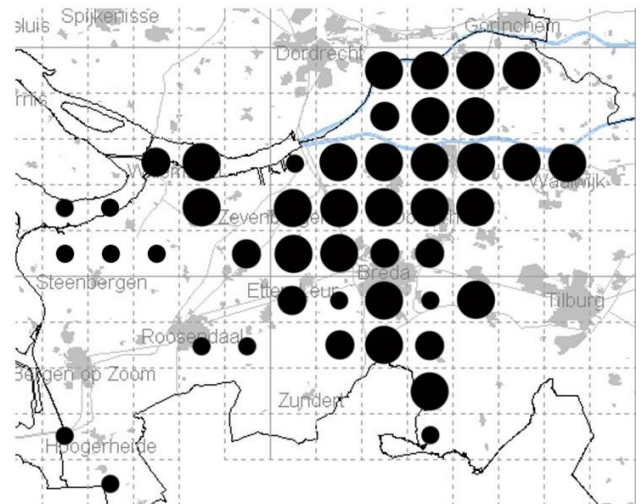
Verspreidingskaarten (volgende blz.)

- Kleine stip = 1
- Middelgrote stip = 2-3
- Grote stip = ≥ 4

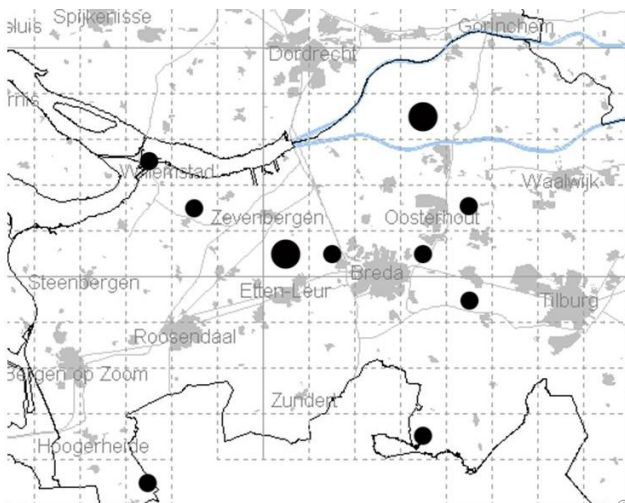
Raymond van Breemen en John Frijters

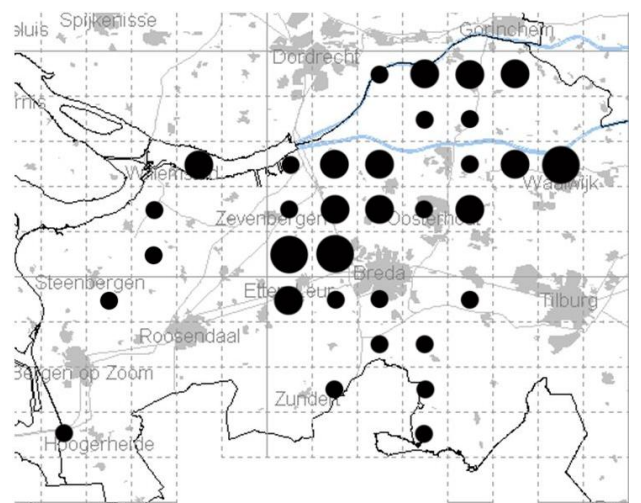
BLAUWE KIEKENDIEF 2012
TOTAAL 15, MAX. PER ATLASBLOK 3

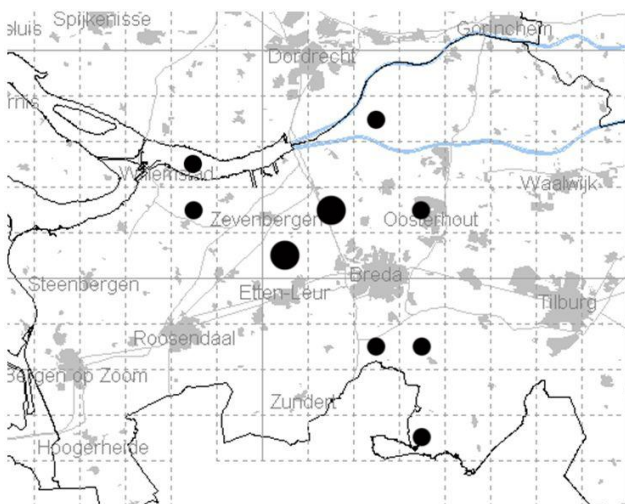
BUIZERD 2012
TOTAAL 284, MAX. PER ATLASBLOK 35

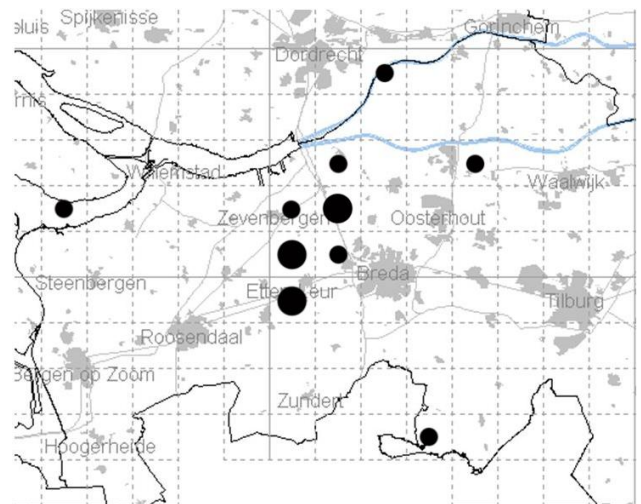
HAVIK 2012
TOTAAL 12, MAX. PER ATLASBLOK 3

TORENVALK 2012
TOTAAL 56, MAX. PER ATLASBLOK 4

SPERWER 2012
TOTAAL 12, MAX. PER ATLASBLOK 3

SLECHTVALK 2012
TOTAAL 15, MAX. PER ATLASBLOK 3